BERLIN

Oplevelsesguide til Berlin

Velkommen

Oplevelser, inspiration og grafik i praksis.

Kære læser!

Folderen er lavet på baggrund af studieturen til Berlin i 2012, hvor vi, 11 mediegrafikerstuderende og lærere fra HANSENBERG, tilbragte fem inspirationsdage i Berlin. Her fik vi både udforsket, oplevet, set og smagt på Berlin. Ligesom vi tog en masse billeder. Oplevelsesguiden, dette magasin samt et tilhørende hjemmesidedesign, tager sit udgangspunkt i alle disse billeder, oplevelser og erfaringer.

Formålet med studieturen var, at den skulle udgøre inspiration og materiale til dette projekt, hvor vi i praksis har udarbejdet to produkter i henholdsvist det trykte og det webbaserede medie.

Som en rød tråd i det både trykte, og webbaseret medies visuelle design, indgår logo, font i overskrifterne, farver, og korte forklarende tekster i kombination med et billedegalleri.

Jeg håber du vil nyde såvel det grafiske udtryk, de mange billeder, forslag og forklaringer til at opleve Berlin.

God fornøjelse!

Design/ layout/ tekst/ foto Helle Nicolaysen

Indhold

4 Ich bin ein berliner - Se, lær, smag, rør, bliv rørt...! Oplevelseri Berlin

6 Berlins historie - En kort introduktion til Berlins nyere historie

8 I erindring om...! - Mindesmærker og dokumentationscentre

10 Overblik over Berlin - Find vej til oplevelserne

12 Mærk det historiske vingesus - Involvér dig i museerne

14 Udvid dit udsyn - Arkitektur med panoramaview verdensklasse

16 Byrummet og historien - Kommercialisering af historien i byrummet

18 Smagen af Tyskland - Museer og branding af tysk madkultur

Ich bin ein berliner

Se, lær, smag, rør, bliv rørt...! Oplevelser i Berlin

Din guide!

Oplevelsesguiden er til dig der søger efter inspiration til seværdigheder der er en Berlinoplevelse værdig.

Guiden består af et udvalg af seværdigheder i Berlin. Ved hjælp af korte tekster og billedgallerier forklares og illustreres disse. Dette giver dig en nem, overskuelig og personlig guide, der guider dig til at gøre dine egne udforskninger af Berlin.

Berlin er en metropol der både kulturelt, kommercielt og visuelt bærer præg af byens historie under Anden verdenskrig og Den Kolde Krig. Samtidig har byen undergået en stor udvikling siden Murens Fald. Og i dag anses Berlin af mange som en af de mest innovative metropoler i verden.

I guiden har jeg valgt at lægge et fokus i udvalget af Berlins seværdigheder - *den historiske og arkitektoniske præsentation af Berlin.* Begrundelsen for dette fokus er, at det både forbinder Berlins lokale fortid og nutid. Men også da flere af dem er fyrtårne, indenfor kultur og turisme, i et internationalt perspektiv.

Forsidelogoet, der er en retænkning af *Dem Berliner Fernsehturms* logo, visualiserer også mit fokus. Ved grafisk at kombinere arkitektur med det historiske citat *"Ich bin ein Berliner"* kombineres nemlig nogle elementer som turister typisk associerer med Berlin, og derved associerer det spændingsfeltet mellem fokuspunkterne Berlins historie og arkitektur.

Berliner Fernsehen Turm som konkret illustration, og som et symbol på et 1-tal (ein) samt på bogstavet i.

Til dine egne berliner-oplevelser

Berlins historie

En kort introduktion til Berlins nyere historie

Hitler ved magten

Den seneste officielle udvidelse af Berlins bygrænse fandt sted i år 1920, hvor byen var en af verdens største med omkring 4 millioner indbyggere. Berlin var i 1920'erne kendt for at rumme et utroligt spændende og frit kulturmiljø, hvor mange grænser, bl.a. seksuelle, blev afprøvet. Da Adolf Hitler og NSDAP i 1933 kom til magten, satte de imidlertid en stopper for denne udvikling. Folketinget, der Reichstag sattes i brand i marts 1933, og nazisterne lod den stå tom som en ruin. Under 2. verdenskrig blev Berlin udsat for over 250 flyvebombardementer af forskellige størrelser, hvor hele kvarterer blev smadret, og mange indbyggere døde. Og i de sidste dage af krigen under Slaget om Berlin blev byen en blodig kampplads mellem tyske og sovjetiske soldater, indtil de tyske styrker i byen kapitulerede den 2. maj 1945. Dog opgjordes det i sommeren 1945, at ca 1/3 af Berlins boliger stadig var uskadte.

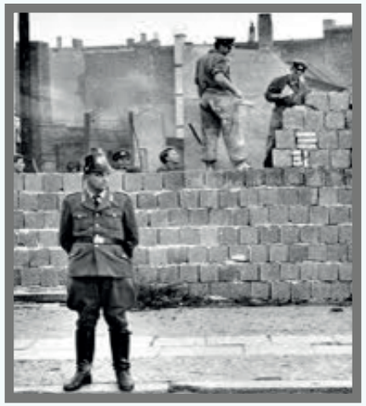

Den Kolde Krig

Efter krigen blev Berlin delt op i fire sektorer, en britisk, fransk, amerikansk og sovjetisk sektor. Det var meningen, at byen skulle regeres gennem samarbejde. Men den stigende antagonisme mellem øst og vest fik byen til at gå midt over i en østlig, kontrolleret af Sovjetunionen, og en vestlig del, administreret af de allierede, hvor vidt forskellige forhold herskede. Efterfølgende forsøgte Sovjetunionen at tiltvinge sig magten over den vestlige del af byen med en blokade af Berlin i 1948, der dog mislykkedes takket være en luftbro.

Den østlige del af byen, Østberlin, blev hovedstad i det i 1949 oprettede DDR, mens Vestberlin blev en vesttysk enklave midt i et østblokland, og dermed et udstillingsvindue for vestlig demokrati og fri markedsøkonomi. Berlin udgjorde dermed et vitalt centrum under den kolde krig.Berlin var det eneste sted, hvor østtyskere uden problemer kunne komme til Vesttyskland, og som en konsekvens af alarmerende høje flygtningetal fra øst til vest forsøgte DDR's ledelse med held at dæmme op for denne strøm ved at bygge en mur gennem Berlin. Den 13. august 1961 blev Berlins befolkning adskilt i en østlig og vestlig del. Og som svar på bygningen af muren holdt USAs præsident John F. Kennedy i 1963 sin berømte *Ich bin ein Berliner*-tale foran Vestberlins rådhus. Muren, som kom til at symbolisere jerntæppet og delingen af Europa, blev bevogtet med minefelter, pigtråd og soldater frem til 1989, da det kommunistiske regime mistede kontrolen over landet. Flere hundrede mennesker blev dræbt ved flugtforsøg over muren i løbet af den kolde krig.

„Ich bin ein berliner"

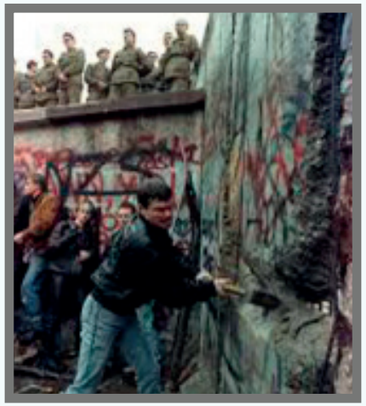

Murens fald

I 1989 blev grænseposterne åbnet for østtyskerne efter stort og vedvarende pres for reformer fra den østtyske befolkning. De næste dage gik Berlins befolkning ud på gaderne til spontan folkefest. I løbet af en nat blev muren overflødiggjort, med den tyske genforening den 3. oktober 1990 blev muren endelig officielt ligegyldig, og Berlins to adskilte bydele kunne samles igen. I dag er der ikke mere tilbage af den, kun få steder kan man se resterne af den.

I Hovedstadsbeslutning afgjorde Forbundsdagen den 20. juni 1991, at Berlin skulle være den nye hovedstad i det genforenede Tyskland, hvilket trådte i kraft i 1999. Regeringen og mange af de vigtige ministerier flyttede fra Bonn til Berlin i 1999, og byen fremstår igen som et af Europas vigtigste politiske og kulturelle centre. Ligesom der i dag, som i 1920'erne, er et frit kulturmiljø, hvor megen innovation opstår.

I erindring om...!

Mindesmærker og dokumentationscentre

Topographi des terrors

Er en udendørs udstilling, og et center, der dokumenterer nationalsocialismens forbrydelser under Anden Verdenskrig. Udstillingen ligger i et åbent byareal, ligesom centret er gratis tilgængeligt. Den udendørs udstilling står overfor ruinerne af Gestapos Hovedkvarter. Det var her, ved resterne af fundamentet til huset Inspektoratet for Koncentrationslejre, og Gestapos andre huse i området, at de frygtelige tanker om folkemord og udslettelse blev udtænkt! Dokumentationen af de mange grusomme handlinger under Hitlers terrorregime er ikke blot til minde om det tyske folk, men i ligeså høj grad til minde om hele menneskeheden. Og har til formål at fortsætte en refleksion, for at et sådan terrorregime aldrig forfører en hel befolkning igen.

Mindesmærket for de myrdede jøder

Er et mindesmærke beliggende i det centrale Berlin. Mindesmærket er blevet opført efter tegninger af arkitekten Peter Eisenmann til minde om alle jøder der blev dræbt under holocaust i Europa, og består af 2.711 betonpiller i varierende højde, der i alt strækker sig over 19.000 m2. I tilknytning til dette findes en gratis underjordisk udstilling, hvor navnene på alle jøder, man ved blev myrdet under holocaust læses op. Som besøgende overvældes man af de mange betonpiller, ligesom den underjordiske udstilling gør de mange personlige fortællinger om jøders liv under holocaust meget nærværende.

Berlin Centrum

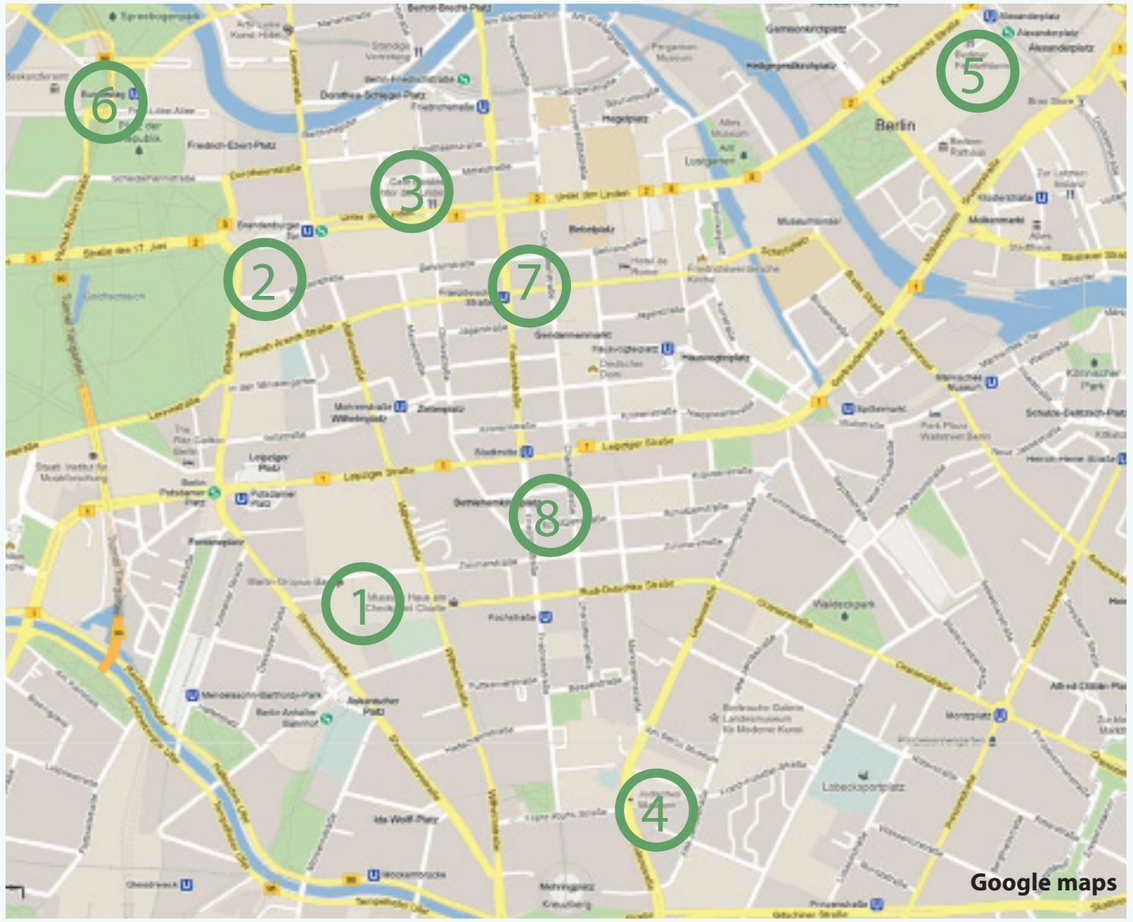

Overblik over Berlin

Find vej til oplevelserne

1 Topography of Terror Foundation
Niederkirchnerstraße 8, 10963 Berlin

2 Denkmal für die
ermordeten Juden Europas
Cora-Berliner-Straße 1, 10117 Berlin

3 Historiale Berlin Museum
Unter den Linden 40, 10117 Berlin

4 Jüdisches Museum Berlin
Lindenstraße 9-14, 10969 Berlin

5 Berliner Fernsehturm
Alexanderplatz, 10178 Berlin

6 Deutscher Reichstag
Platz der Republik 1,11011 Berlin

7 Deutsches Currywurst Museum
Schützenstraße 70, 10117 Berlin

8 RITTERSPORT-Museum
Französische Straße 24, 10117 Berlin

Sydøst Berlin

9 East Side Gallery
Mühlenstraße,
10243 Berlin

Mærk det historiske vingesus

Involvér dig i museerne

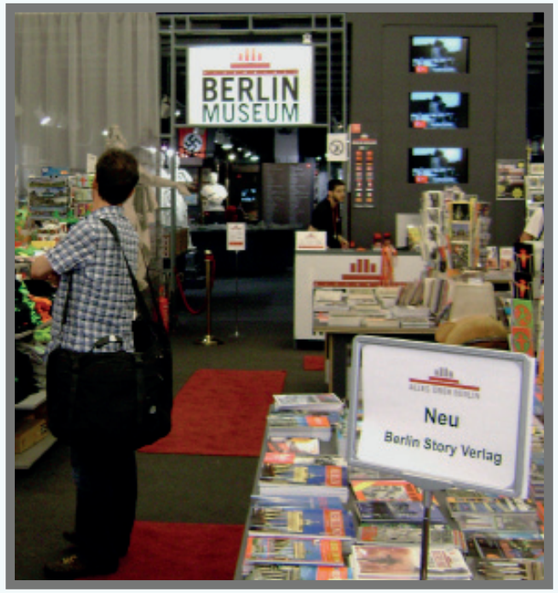

Historiale Berlin Museum

Berlin Museum er et lettilgængeligt museum over Berlins historie. Udstillingen er lille og fyldt med få relevante museumsgenstande der enkelt dokumenterer Berlins historie på en letforståelig måde. Udstillingen har et minimum af tekster, i stedet tilbydes du som besøgende lån af en audioguide der i løbet af en time kan føre dig gennem udstillingen med forklaringer til udstillingens genstande. Museet er lille, intellektuelt letgængelig, centralt beliggende, og en god start på et besøg i Berlin, da den giver et kort indblik i byens historie. Desuden har museet en stor museumshop, hvor der sælges et utal af informationer om Berlin og souvenirs.

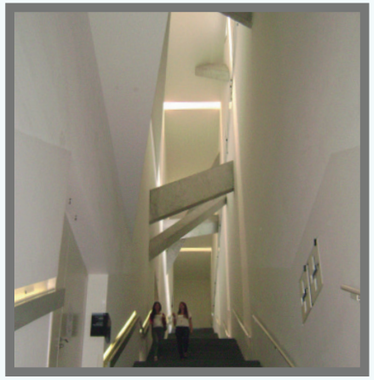

Jüdisches Museum Berlin

Museet dækker over 1000 års tysk jødisk historie. Udstillingen udnytter nyere teknologier, kræser for de æstetiske detaljer, og kommunikerer nærværende og brugerinddragende. Museets nyeste bygning er tegnet af Daniel Liebeskind, og er i sig er et besøg værdigt. Liebeskind, der er kendt for arkitektur der fremskynder følelser gennem kropslig interaktion, får da også følelserne i gang, når man besøger museet. Skrånende gange bevirker, at man bliver forvirret og svimmel, og leder tankerne hen mod jødeforfølgelser. Stærkest står dog Holocausttårnet, der er et mørkt, koldt og fugtigt rum med høje indadskrånende væge, hvor kun et lille lysglimt lukkes ind. Langt oppe af væggen begynder en jernstige, men man vil aldrig kunne nå den, eller nå op til det lille lysglimt foroven!

Udvid dit udsyn

Arkitektur og panoramaview i verdensklasse

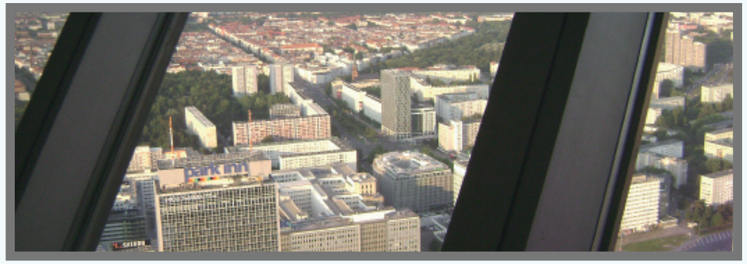

Berliner Fernsehturm

Fernsehturm blev opført mellem 1965 og 1969 af det tidligere DDR, som symbol på Østberlin og DDR. Samtidig var tårnet en synlig påmindelse til vestberlinerne om Østberlin. Tårnet kan let ses fra byens centrum og visse forstæder i byen og er fortsat et symbol på Berlin. Midt på Fernsehturm findes en udsigtsplatform og en roterende restaurant - 204 m. over jordens overflade. Med en elevator føres du i løbet af blot 40 sekunder op i tårnet, hvor du i klart vejr kan se 42 km væk. Udsigten giver et fantastisk udsyn, ligesom du tydeligt kan se, den arkitektoniske forskel mellem det gamle Øst- og vest Berlin.

Kuppel des Reichstags

Også fra kuplen og tagterrassen på Reichstagbygningen får man en fantastisk panoramaudsigt ud over Berlin. Der kan til tider være lang kø, men det er bestemt ventetiden værd. Fra hovedindgangen føres du mod en elevator der fører dig op på Reichstagsbygningens tagterrasse. Her tilbydes du en audioguide til forklaring af Reichstags og kuplens historie og baggrund. Herefter har du fri adgang til at gå ind i kuplen der bestående af spejle og vinduer, der spiralisk fører dig op i toppen af kuplen. Fra tagterrassen har du frisk luft, og det frie udsyn ud over hele byen.

Byrummet og historien

Kommercialisering af historien i byrummet

Den Kolde Krig i byrummet

Kommercialisering og udnyttelse af historie er omfattende, når man bevæger sig rundt i bymidten. Konstant mindes du om Berlins historie, og som turist tilbydes du souvenirs og minder i utallige afskygninger, når du bevæger dig rundt i bymidten. I billedgalleriet kan du se et udpluk af, hvordan historien udnyttes kommercielt i Berlins bybillede, hvor fx turister tilbydes stempler, fra da Muren endnu stod, i deres pas, salg af diverse kommunistiske souvenirs, samt fotografering mod betaling på historik betydningsfulde steder med udklædte statister.

East Side Gallery

East Side Gallery er en 1,3 km lang del af den gamle Berlinmur. Kunstnere fra hele verden har udsmykket væggen med graffiti, og med dens længde, er den verdens største udendørs galleri. East Side Gallery ligger et smukt sted ud til vand, hvor man som turist kan tage et lille hvil under den lange gåtur langs muren. De mange udsmykninger på væggen er kreative, flotte og mangfoldige. Og som i bymidten udnytter også denne seværdighed historien kreativt i en kommercialiseringsstrategi, hvor du i forbindelse med salg af souvenirs også her kan få et stempel i dit pas.

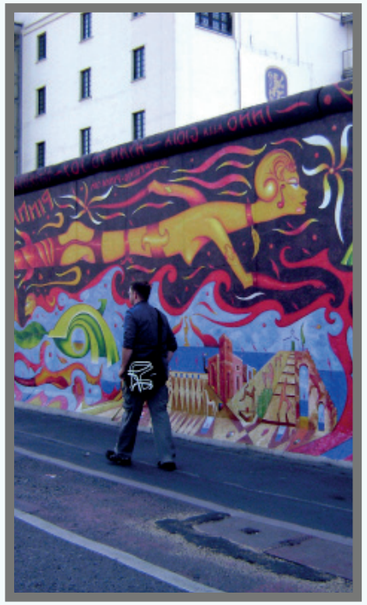

Smagen af Tyskland

Museer og branding af tysk madkultur

Deutsches Currywurst Museum

Med det nye currywurst museum er turister sikret en sjov oplevelse, med tysk madkultur, der er både interaktiv og brugerinvolverende. Museet ønsker, at brede budskabet om den tyske national spise, og at give de besøgende fysiske oplevelser frem for en intellektuel fordybelse, hvilket gør gruppebesøg på museet relevant. Som en afslutning og kommercialisering af besøget føres man som besøgende ud i en pølsebiks, hvor man får serveret en smagsprøve af den tyske pølse i trygge rammer, så man er bekendt med den, inden man igen bevæger sig ud i det pulserende storby fyldt med currywurst.

RITTERSPORT-museet

"Quadratisch. Prachtisch. Gut." De fleste kender sætningen og smagen af en RITTER SPORT, og forbinder dem med god tysk chokolade. Museet har en lille udstilling og animationsfilm om RITTER SPORTENS oprindelse og betydning. Det er imidlertid ikke det der efterlader den besøgende med et minde om den tyske chokolade, der forøvrigt slet ikke har sin oprindelse i Berlin! Det fascinerende er nærmere kommercialisering af chokoladen gennem RITTERSPORT-café med RITTER SPORT-kager, shoppen med det enorme chokoladeudvalg, indretningen med RITTER SPORT i alskens størrelser, og disken hvor du selv kan designe og producere en individuelle RITTER SPORT chokolade.

QUADRATISCH.
PRAKTISCH.
GUT.